

Verksamhetsberättelse 2013

SVERIGES
HEMBYGDSFÖRBUND

Innehåll

Förord Birger Svanström	3
Fyra Fokusområden	6
Nationella frågor	7
Insamling av statistik	7
SHF visavi staten	7
Kulturpolitiskt arbete	7
Socknarnas framtid	8
Ett nytt landsbygdsprogram	8
Besvarade remisser	8
Arbete för bättre tillgänglighet	9
Hemsidan hembygd.se	9
Bygdeband	9
Tidskriften Bygd och natur	10
Övrig kommunikation	10
Insatser för funktionsnedsatta	10
Barn och skola	11
Ungdomar	11
Arbete för kulturell mångfald	11
Konstprojektet ÄGD	12
Årets Hembygdsbok	12
En helhetssyn på landskapet och kulturmiljön	13
Europeiska Landskapskonventionen	13
Miljömålsarbete	14
Skogens kulturmiljö	14
Biologisk mångfald	14
Övrigt	14
Organisation och medlemservice	15
Uppföljning av motioner	19
Årsredovisning	23

Förord

Vi kan blicka tillbaka på ännu ett händelserikt år i Sveriges Hembygdsförbund (SHF). Verksamheten utvecklas starkt och vi vågar nu säga att vi är fler än två tusen föreningar i SHF! Skånes Hembygdsförbund har bidragit med föreningar och rapporteringen från övriga förbund har förbättrats. Vi vet nu också mer om all den ideella tid som medlemmarna lägger ned på arbetet med vårt kulturarv. Ett stort tack till alla som svarat på SHF:s frågor! Vi kommer att presentera resultaten under våren och tror att såväl föreningar som regionala förbund kommer att ha stor nytta av det.

Skogen och skogsnäringen har stått i centrum under 2013. SHF har representerat kulturarvet i de dialoggrupper som leddes av Skogsstyrelsen, där även representanter för skogsägare och andra intressenter deltog. Resultatet blev målbilder för hur ett väl fungerande skogsbruk kan se ut. Som jag ser det ett väl avvägt förslag som vi stod bakom alla som var med i grupperna.

Ett stort arbete för en gemensam syn på hur SHF skall arbeta med skogsfrågorna, diskuterades ända fram till stämman i Sundsvall, då vi kunde enas om en gemensam skogspolicy. Det stärker styrelsen och mig i det fortsatta arbetet med skogsfrågorna.

De Europeiska Landskapskonventionen som Sverige undertecknat, är en uppgift som passar oss. Det är människans landskap, hembygden, som skall skyddas och utvecklas. Att bevara det unika svenska öppna landskapet är en stor utmaning och utan betande djur är det inte möjligt att uppnå. Ett av problemen är vargen, och trots demokratiskt fattade beslut har skydds jakt stoppats efter överklagande från miljöorganisationer. Men landskapskonventionen handlar lika mycket om stadens landskap och här har hembygdsrörelsen mycket att bidra med. Vi kan företräda det lokala intresset både på landet och i staden.

Beslutet i Sundsvall att höja medlemsavgiften med fem kronor är ett förtroendebevis som innebär att styrelse och kansli kan utveckla det gemensamma arbetet inom organisationen. Beslutet ger oss möjlighet att redan nu använda sparade medel för att öka medlemsnyttan. En kommunikator har anställts och vi planerar för ytterligare satsningar under 2014, bland annat på Bygdeband som nu har kommit dit den hör hemma, som hembygdsrörelsens lokalhistoriska databas. Vi vågar göra dessa satsningar, eftersom vi ser en starkare ekonomi 2015.

Jag vill rikta ett stort tack till de regionala förbunden för ett gott samarbete under det gångna året. Tack också alla ni medlemmar ute i föreningarna, det är ni som bär upp hembygdsrörelsen!

Styrelsen vill även tacka SHF:s kansli och generalsekreterare för ett framgångsrikt arbete under året.

Birger Svanström,
förbundsordförande

SHF:s ideologiska grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Sveriges Hembygdsförbund samlar en av Sveriges största folkrörelser med drygt 2 000 föreningar och 450 000 medlemmar. SHF:s uppgift är att stödja medlemmarna i arbetet med det lokala kulturarvet, att skapa möten för dialog inom rörelsen samt att företräda hembygdsrörelsens intressen nationellt och internationellt.

SHF bildades 1916 under namnet Samfundet för hembygdsvård. Intresset för kulturarvet, omsorgen om platsen, dess människor och kulturmiljö har allt sedan starten varit starka drivkrafter för de många medlemmarna. Verksamheten är religiöst och politiskt obunden.

Hembygdsföreningarna skapar varje år aktiviteter som lockar uppåt fyra miljoner besökare. Det är museiverksamhet, marknader, högtidsfiranden, natur- och kulturvandringar, guidningar, berättarkvällar, musik- och teaterevenemang, föreläsningar, aktiviteter för barn och skola med mera. Hembygdsrörelsen är också en forskarrörelse med stor bokutgivning om lokal historia.

4 fokusområden

SHF har riksstämmans uppdrag att arbeta för att...

- Stärka kulturarvets och hembygdsrörelsens ställning i samhället
- Öka tillgängligheten till hembygdsrörelsen och kulturarvet
- Bidra till en hållbar samhällsutveckling
- Stärka vården av kulturmiljön

4 vägledande principer

Arbetet ska vägledas av...

- Medlemsnytta
- Delaktighet
- Synlighet
- Samverkan

Nationella frågor

Hembygdsrörelsen är en av Sveriges största folkrörelser. SHF, regionala förbund och lokala föreningar bör därför ha ett inflytande i politiska frågor. I frågan om socknarnas framtid visade hembygdsrörelsen här sin styrka och lyckades få gehör för ett alternativ till regeringens förslag. Hembygdsrörelsens omfattning har dock mindre betydelse för möjligheten att vinna inflytande, än förmågan att bedriva och kommunicera en verksamhet som har betydelse för samhällets utveckling.

Insamling av statistik

I syfte att synliggöra hembygdsrörelsens arbete och ge argument för ökat offentligt stöd till såväl lokala föreningar som regionala förbund, har SHF samlat in statistik om ideell tid. Föreningarna har fått bokföra sin ideella tid under hela 2013, fördelat på administration, aktiviteter och förvaltning. Resultaten presenteras 2014. Under 2013 inleddes arbetet med statistiken för hembygdsrörelsens tillgångar och verksamhet. Enkäten har utvecklats i syfte att få in uppgifter som lättare kan användas i arbete med opinionsbildning och PR.

SHF visavi staten

En viktig del av SHF:s uppdrag är att företräda hembygdsrörelsens intressen gentemot staten. SHF har löpande kontakt med flera myndigheter: Riksantikvarieämbetet, Kulturrådet och Naturvårdsverket intar en särställning eftersom de ger organisationsbidrag till verksamheten. SHF har även dialog med Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, Riksarkivet och vissa statliga museer. Därutöver kan det i vissa frågor finnas skäl att utveckla dialogen med Institutet för språk och folkminnen, Lantmäteriet och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (f.d. Ungdomsstyrelsen). Regeringens politik för det civila samhället har medfört uppdrag till myndigheterna att utveckla samverkan med det civila samhällets organisationer. SHF märker av en ökad efterfrågan på medverkan i olika sammanhang. Det öppnar för ökat inflytande, men samtidigt är det inte möjligt att alltid delta. Medlemsnyttan kommer i första rummet.

Kulturpolitiskt arbete

Hembygdsrörelsens arbete med kulturarvet medför att det är särskilt viktigt att bevaka kulturpolitiken. Följande frågor har varit aktuella 2013:

Kulturmiljövård: SHF har medverkat i Riksantikvarieämbetets (RAÄ) arbete för en utvecklad kulturmiljöstatistik, ett initiativ som svarar mot de nya statliga kulturmiljömålen.

Kulturarvslyftet: SHF har ingått i referensgruppen för Kulturarvslyftet, en arbetsmarknadsåtgärd under tre år. I förhållande till högt ställda mål har projektet varit ett misslyckande för regeringen.

Stöd till ideella organisationer: RAÄ har under året gjort en översyn av stödet till ideella organisationer och hållit en workshop för samtliga organisationer som mottar stöd. RAÄ har därefter förslagit att bidraget ska fördelas med stöd av en särskild förordning.

Kultursamverkansmodellen är nu införd i samtliga län utom Stockholm, SHF har bevakat utvecklingen och i politiska kontakter hävdar behov av ökat statsbidrag till modellen. SHF samverkar med Ideell kulturallians, IKA, vars syfte är att stärka ideella verksamheters inflytande i kultursamverkansmodellen. Regionala hembygdsförbund har inbjudits att delta i regionala möten.

Riksarkivet: SHF var under hösten i kontakt med Riksarkivet för att diskutera gemensamma frågor. Kontakterna resulterade i ett beslut att ha återkommande möten för att diskutera gemensamma frågor. SHF reste bl.a. frågan om statligt stöd för arbetet med Bygdebänd. Det konstaterades att SHF här uppfyller riktlinjerna för Riksarkivets bidrag till föreningsarkiv, men att det saknas ekonomiskt utrymme. Kontakterna med Riksarkivet har också resulterat i att deras årsbok 2016 ska handla om socknens historia.

Samverkan hembygdsrörelse och museer: SHF slutförde under en förstudie inför ett större projekt som syftade till utvecklad samverkan mellan hembygdsrörelsen och de regionala museerna. SHF sökte statsbidrag för ett större projekt men fick avslag på ansökan till Kulturrådet.

Socknarnas framtid

SHF lyckades efter intensiv uppvaktning av riksdagspolitiker bromsa regeringens förslag till ny folkbokföringslag. Beslutet innebär att de tidigare församlingarna ersätts av distrikt i folkbokföringen. Distriktsindelningen utgår från församlingsindelningen vid årsskiftet 1999/2000. Enligt beslutet ska SHF ges inflytande över namngivningen av distriktet, som i allt väsentligt kommer att utgå från tidigare församlings- och sockennamn. SHF har märkt ett stort engagemang för sockenfrågan i kontakter med regionala förbund och rörelsen i övrigt, naturligt då hembygdsföreningarna ofta är bildade med församling/socken som grund.

Ett nytt landsbygdsprogram

SHF ingår i Landsbygdsnätverket och är representerat i Landsbygdsprogrammets kontrollgrupp, Övervakningskommittén. Ett nytt landsbygdsprogram planeras och SHF har deltagit i dialoger om dess utformning.

Besvarande remisser 2013

Målbilder för god miljöhänsyn – en delleverans från projekt om Dialog om miljöhänsyn, Skogsstyrelsen.

Miljömålsberedningens delbetänkande, Långsiktig hållbar markanvändning – del 1 (SOU 2013:43), Miljödepartementet.

En enklare plan- och bygglovsprocess, Plangenomförandeutredningen (SOU 2013:34), Socialdepartementet.

Riksantikvarieämbetets förslag till förordning om statsbidrag till ideella organisationer på kulturmiljöområdet, Kulturdepartementet.

Skogsstyrelsens förstudie om ett nationellt skogsprogram, Landsbygdsdepartementet.

Förslag på ändringar av föreskrifter och allmänna råd till 30 § Skogsvårdslagen, Skogsstyrelsen.

Översyn av det generella biotopskyddet, Landsbygdsdepartementet.

Arbete för bättre tillgänglighet

SHF har under 2013 fortsatt lägga stor vikt vid insatser som kan öka tillgängligheten till hembygdsrörelsen och kulturarvet, vilket också är ett av verksamhetens fokusområden. Arbete för ökad tillgänglighet för människor med funktionsnedsättningar är en viktig del av verksamheten, liksom arbete för att främja tillgängligheten för människor med annan kulturell bakgrund. Tillgång till bra verktyg för kommunikation som hemsida och Bygdeband har stor betydelse för föreningarnas möjlighet att nå ut till alla människor.

Hemsidan hembygd.se

SHF:s hemsida hembygd.se, som nylanserades 2012, har idag mer än ett tusen användare, vilket troligen gör den till en av Sveriges största hemsidor och en bekräftelse på att den uppskattas av föreningarna. Hembygd.se är ett lättanvänt verktyg som gör föreningarnas verksamhet tillgänglig för allmänheten. SHF har valt att använda en licensfri teknik vilket minskar utvecklingskostnader och underlättar för utbildning och support. Med tanke på det stora antalet användare, varav många bedöms vara relativt ovana vid att arbeta med digitala hjälpmedel, har SHF valt att skynda långsamt med teknisk vidareutveckling av hemsidan. SHF har dock påbörjat ett arbete för en uppgradering av hemsidan under 2014.

Bygdeband

Efter förhandlingar med Genline/Ancestry kunde SHF teckna avtal om övertagande av den lokalhistoriska databasen Bygdeband för en köpesumma om 1 krona. Med Bygdeband kan SHF erbjuda de anslutna föreningarna ytterligare en kraftfull serviceförmån som ökar medlemsnyttan. Som en första åtgärd togs inloggningskravet bort, vilket gör det lokalhistoriska materialet sökbar via vanliga sökmotorer på Internet. SHF har också varit i kontakt med Riksantikvarieämbetet för att göra Bygdeband tillgängligt i K-samsök, men valt att avvakta en teknisk vidareutveckling (se nedan).

Bygdeband hade vid övertagandet cirka 350 föreningsavtal. Vid årsskiftet hade Bygdeband ökat till drygt 400 anslutna föreningar. Bygdeband medför ökade kostnader i verksamheten samt ökade arbetsuppgifter för SHF:s kansli. Styrelsen har dock gjort bedömningen att Bygdeband bör vara en medlemsförmån utan extra kostnader för föreningarna. För att minska den ekonomiska risken har SHF under året planerat för en större teknisk förändring innebärande att Bygdeband i likhet med hemsidan ska bygga på en licensfri teknik. Målsättningen är att Bygdeband ska fungera med ett minimum av support och administration, samt att användarna kan stödja varandra och göras delaktiga i utvecklingen. Styrelsen ser det därför som viktigt att SHF kan stödja fadderverksamheten och har också beslutat att inrätta ett särskilt Bygdebandsråd.

Ett viktigt skäl för teknisk utveckling av Bygdeband är att göra innehållet i databasen mer tillgängligt och attraktivt för allmänheten. Styrelsens bedömning är att detta kan underlätta för finansiellt stöd, till exempel genom sponsring.

Tidskriften Bygd och natur

Rekryteringen av en ny redaktör har bidragit till en förnyelse av SHF:s tidskrift Bygd och Natur. Tidskriften har också fått en ny mer attraktiv grafisk form. Artiklar om samhällsaktuella frågor har stimulerat diskussionen inom SHF. Det tydligaste exemplet är vårens artiklar om skogsbruket och dess konsekvenser för kulturmiljövården som gav genklang även under riksstämman i Sundsvall. Tidskriften har en viktig roll att spegla arbetet och frågor av betydelse för hembygdsrörelsen. Bedömningen är att tidskriften har potential att nå fler läsare, både inom rörelsen och i samhället i övrigt.

Övrig kommunikation

Verksamheten har förstärkts genom inrättande av en tjänst för kommunikation och information. Informationen på hemsidan har utvecklats, inte minst med medlemsinformation. Ett nytt digitalt nyhetsbrev har fått god spridning som en ny värdefull kanal för information som kompletterar till hemsida och Bygd och natur. SHF:s sida på Facebook används också, om än i mindre omfattning.

Insatser för funktionsnedsatta

SHF har under året genomfört flera kurser i de regionala förbunden, främst Kalmar, Öland, Ångermanland och Gästrik-Hälsinge. I flera fall har även representanter för bygdegårdar och kommuner medverkat. SHF har också bidragit med kunskap i ett digitaliseringsprojekt i regi av Skånes Hembygdsförbund.

SHF:s konsulent har under året besökt 150 föreningar i Kalmar, Kronoberg, Gotland, Ångermanland, Gästrik-Hälsinge samt Norrbottens län. Enstaka besök har även gjorts i Upplands och Stockholms län. Varje besök resulterar i en utförlig rapport med förslag till åtgärder. Flera föreningar har gått vidare med åtgärder som förbättrar tillgängligheten.

Projektet *Tillgängligt landskap åt alla* är ett samarbetsprojekt mellan SHF och Stockholms läns museum där ett antal fornminnen i Stockholms län har gjorts tillgängliga för besökare med funktionsnedsättning. Ett mål med projektet, som startade 2012, är att utforma audioguider som kan användas av alla och SHF har medverkat till att ta fram kunskapsunderlag om hur sådana guider kan utformas. 2013 har arbetet fortsatt med ytterligare platser i Stockholms län: Utö i Stockholms skärgård, Edsbro i norra delen av länet samt Pytagoras industrimuseum i Norrtälje. Ytterligare platser kommer att invigas 2014.

Ett utvecklingsområde som börjar ge resultat är att få fram olika former av hjälpmedel till rimliga priser för föreningarna. Exempel är bärbara hörslingor, belysningar och audioguider. SHF kommer att informera föreningarna om lämpliga hjälpmedel via hemsidan och nyhetsbrev.

Barn och skola

SHF ger råd och information till föreningarna om verksamhet för barn och unga, bl.a. genom deltagande på regionala möten med hembygdsföreningarna. SHF har tagit fram tre faktablad som stöd till föreningar som vill arbeta med skolan. Faktabladen beskriver hur en förening kan arbeta utifrån läroplanen med tips och exempel. Pythagoras industrimuseum har i samarbete med SHF tagit fram ett material för teknikämnet i särskolan. Det är särskilt anpassat för att användas på hembygdsgårdar och kan också, med viss komplettering, användas för grundskolans elever.

SHF:s *konstprojekt ÄGD* (se även nedan) resulterade i aktiviteter för skolungdomar i Sala, med stöd via statsbidraget för Skapande skola. Projektet resulterade i att skolan arbetade vidare med elevutställning på temat hembygd och identitet.

Ungdomar

Projektet *Ung Hembygdsambassadör* påbörjades 2013, med finansiering från Svenskt Friluftsliv. Syftet med projektet är att sprida kunskap om och intresse för friluftsliv och hembygd, att inkludera ungdomar med olika bakgrund till kunskap om och engagemang för sina hembygder och ge dem erfarenhet av föreningsliv och lokal demokrati. Deltagarna går ut i sin hembygds landskap och lär mer om dess natur- och kulturarv, historia och nutid. Projektet anknyter till generationsmöten, besöksnäring, integration, naturvård, folkhälsa och lokal utveckling.

En viktig del i projektet är möjligheten till samverkan med andra aktörer lokalt som studieförbund, kommun, näringsliv, arbetsförmedling etc. Fyra föreningar har deltagit och hittills har nio unga ambassadörer avslutat sin kurs och fått diplom. En inspirationsskrift har tagits fram *Att känna sitt hemma* och är gratis för medlemmar i rörelsen. Fortsatta medel för 2014 har sökts och beviljats.

Arbete för kulturell mångfald

Mot bakgrund av att främlingsfientligheten i samhället ökar, är arbete för tillgänglighet till Sveriges kulturarv för människor med annan kulturell bakgrund ett mycket viktigt område för SHF. Det ligger ett stort värde i att lyfta fram mångfalden i den lokala historien, eftersom det bidrar till att nyansera, bredda och fördjupa bilden av Sveriges kultur och kulturarv som något som utvecklats och alltjämt utvecklas genom möten mellan människor – oavsett varifrån de kommer eller hur länge de varit svenska medborgare. Det är också viktigt att främja utveckling av föreningslivet för att människor med invandrabakgrund ska lockas att delta.

SHF har under 2013 drivit projektet *Sten, sax, påse: kulturarv, makt och identitet*. Projektet är en fristående fortsättning på det tidigare projektet *Kulturarvet och toleransen*. Avsikten med projektet har varit att erbjuda stöd för folkbildning i det lokala arbetet. Statens kulturråd

beviljade ett bidrag på 350 000 kr vilket främst använts för att finansiera projektledning. SHF tog initiativ till ett nätverk där flera statliga museer har deltagit. SHF var tillsammans med riksförbundet Sveriges Museer inbjuden till Tällberg forum i juni, och svarade där för ett seminarium. Ett uppföljande seminarium hölls på Gotlands fornsal under Almedalsveckan.

Under hösten har SHF främst arbetat med att ta fram material som stöd för vidare folkbildning, främst genom skapandet av en ny webbplats för lansering under 2014. Webbplatsen dinhistoria.org har utformats för att kunna presentera olika projekt varav några drivs i samarbete med andra organisationer. Det gäller *Kåldolmens dag*, som är ett samarbete mellan SHF, Svenska Kyrkan, Historiska museet, Islamska förbundet i Stockholm med flera. Det gäller också *TedxSödravägen*, där SHF samarbetade med flera andra aktörer. I projektet har en serie podcast spelats med samtal om kultur och identitet. Avsikten är att dinhistoria.org ska vara ett stöd för lokala initiativ till folkbildning där hembygdsföreningar, studieförbund, skolor med flera kan samverka för att fördjupa diskussionen om kultur och identitet.

Konstprojektet ÄGD

SHF samarbetar sedan 2011 med konstnärer om *projektet ÄGD* där begreppet hembygd tematiseras i utställningar och aktiviteter. Projektet syftar till att förändra och förnya förståelsen av begreppet hembygd, vilket främjar tillgängligheten till hembygdsrörelsen. ÄGD beviljades stöd från Statens kulturråd för ett tredje och sista projektår. Aktiviteter genomfördes som utställning och seminarium i Stockholm, Malmö, Vimmerby och Sala. Därutöver har flera förbund, föreningar och institutioner visat intresse för att medverka under 2014. I brist på statligt stöd för 2014 är det osäkert om det blir någon fortsättning. Projektet har trots små resurser lyckats väl, särskilt när man lyckats etablera ett samarbete med skolan.

Årets Hembygdsbok

Bokmässan och årets Hembygdsbok: SHF medverkade på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg 26-29 september. Göteborgs Hembygdsförbund svarade för SHF:s monter. På lördagen var det prisutdelning av Årets Hembygdsbok. Priset gick till hembygdsföreningen Långlöt för boken *Långlöt i bild – i vardag och fest*.

En helhetssyn på landskapet och kulturmiljön

Intresset för kulturmiljön är starkt hos hembygdsföreningarna, oavsett om de är verksamma på landsbygden eller i staden. Efter att under perioden 2010-2012 i projektet *Hus med historia* fäst stor uppmärksamhet på hembygdsgårdarna och de kulturmiljöer som förvaltas av föreningarna själva, har SHF under 2013 ägnat mer arbete åt landskapet utanför hembygdsgården.

SHF ser ett stort värde i att hembygdsföreningarna engagerar sig i kulturmiljöfrågor i vidare mening, även om det ofta kräver mycket arbete. Många föreningar är aktiva i att besvara remisser i plan- och byggfrågor, samt arbetar på andra sätt för att värna det lokala kulturmiljöintresset. Under 2013 har intresset för skogen som kulturmiljö varit särskilt framträdande, något som avspeglat sig i politiken likväl som i media. Hembygdsrörelsen har en naturlig roll i debatten som företrädare för lokalsamhället och kulturarvet.

Europeiska landskapskonventionen

SHF arbetar aktivt för att sprida den europeiska landskapskonventionens idéer i Sverige. Konventionen innebär ett åtagande om att sträva efter en helhetssyn på landskapet. Landskapskonventionen handlar också om betydelsen av samverkan, dialog och medborgarinflytande. SHF har informerat rörelsen på hemsidan, på regionala och nationella träffar, samt genom artiklar i *Bygd och Natur*. Styrelsens bedömning är att hembygdsrörelsen har goda möjligheter att ta stöd i landskapskonventionen för att hävda sitt intresse i lokala kulturmiljöfrågor. Ett landskapsperspektiv på hembygden kan även bidra till en förnyad syn på hembygdsrörelsen från samhällets sida.

SHF har 2013 inträtt som medlem i *Civilscape*, ett nätverk för ideella organisationer i Europa som arbetar för hållbar utveckling, natur- och kulturvården, ett stärkt medborgarinflytande och lokala perspektiv samt Landskapskonventionen. Medlemskapet har gett nya kontakter, särskilt med det tyska hembygdsförbundet *Bund Heimat und Umwelt in Deutschland* (BHU), vilket lett fram till ett gemensamt utbytesprojekt med stöd från EU som genomförs under 2014.

SHF ingår som samverkanspart i Västra Götalandsregionens implementering av Landskapskonventionen. Ett samverkansmöte arrangerades i Falköping i november då representanter deltog från regionen, kommuner, länsstyrelsen, hembygdsrörelsen, universitet och studieförbund. SHF var delarrangör i Nordiskt Landskapsforum i Mariestad i september tillsammans med Västra Götalandsregionen, *Civilscape*, Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Biosfärsområdet Vänerskärsgården Kinnekulle samt Bohusläns, Göteborgs, Dalslands och Västergötlands Hembygdsförbund.

SHF deltog i Europarådets årliga konferens om Landskapskonventionen som 2013 arrangerades av Montenegro. SHF medverkade också på

Civilscapes årsmöte i Holland i syfte att bjuda in organisationen till Sverige under 2014. Under hösten var SHF inbjuden som föredragshållare på landskapsforum på initiativ av de åtta statliga myndigheter som fått regeringens uppdrag att ansvara för implementeringen av Landskapskonventionen.

Miljömålsarbete

SHF uppbär ett årligt organisationsbidrag från Naturvårdsverket som de senaste åren uppgått till 600 tkr. Myndigheten tog 2013 ett inriktningsbeslut innebärande att bidragsbeslutet gäller för tre år. Bidraget motiveras av SHF:s arbete för de 16 nationella miljömålen och bidrar till finansiering av en konsulenttjänst med inriktning på natur- och miljöfrågor. Konsumenten bidrar med kunskap till föreningar och regionala förbund, stödjer och deltar i olika nätverk samt företräder SHF gentemot olika organisationer och institutioner.

Skogens kulturmiljö

Skogsbrukets inverkan på kulturmiljön var ett framträdande ämne under våren. Uppgifter om omfattande skador på fornlämningar föranledde SHF att formulera ett förslag till policy till riksstämman i Sundsvall. Förslaget till policy antogs av stämman efter revidering på vissa punkter. Policyn hävdade bland annat behovet av ett nationellt skogsprogram, något som sammanföll med regeringens bedömning. Skogsstyrelsen fick redan under våren i uppdrag att genomföra en förstudie för ett sådant program. SHF hade möjlighet att lämna synpunkter både genom medverkan i det nationella skogssektorsrådet samt i remissyttrande. SHF inväntar beslut från regeringen i frågan, men har även framfört till Riksantikvarieämbetet behov av ytterligare inventering av skogslandskapets kulturmiljövärden. Ett studiematerial planeras som stöd för föreningarnas arbete med frågan.

Utöver medverkan i det nationella skogssektorsrådet har SHF medverkat i två arbetsgrupper, en för sociala värden och en för kulturmiljöhänsyn. Arbetet har inneburit deltagande i cirka 10–15 seminarier och exkursioner. Respektive grupp har tagit fram en rapport som gick på remiss under året.

Biologisk mångfald

SHF ingår i referensgruppen för Programmet för Odlad Mångfald (POM) som arbetar för kunskap om och spridning av det genetiska materialet för odling. Under året samarbetade SHF med den nordiska fröbanken NordGen vilket ledde till att tio hembygdsföreningar fick fröprover med lokal anknytning för odling. Ytterligare föreningar kommer att erbjudas medverkan under 2014.

Övrigt

SHF ingår i styrgruppen för Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs Universitet. Samarbetet ökar möjligheten att tillvarata traditionell kunskap om landskapsvård, byggnadsvård och trädgårdsskötsel för utveckling, dokumentation och spridning.

Organisation och medlemservice

Medlemsförbund

Sveriges Hembygdsförbund utgörs av 26 regionala hembygdsförbund:

Blekinge Hembygdsförbund
Bohusläns Hembygdsförbund
Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbund
Dalslands Fornminnes- och Hembygdsförbund
Gotlands Hembygdsförbund
Gästrik-Hälsinge Hembygdsförbund
Göteborgs Hembygdsförbund
Halländska hembygdsrådet
Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtlands län
Jönköpings läns Hembygdsförbund
Kalmar läns Hembygdsförbund
Kronobergs läns Hembygdsförbund
Medelpads Hembygdsförbund
Norrbottens Hembygdsförbund
Skånes Hembygdsförbund
Stockholms läns Hembygdsförbund
Södermanlands Hembygdsförbund
Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund
Värmlands Hembygdsförbund
Västerbottens läns Hembygdsförbund
Västergötlands Hembygdsförbund
Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening
Ångermanlands Hembygdsförbund
Ölands Hembygdsförbund
Örebro läns Hembygdsförbund
Östergötlands Hembygdsförbund

Baserat på de uppgifter som lämnats av regionala förbund uppgår antalet hembygdsföreningar anslutna till SHF till 1934 stycken. Antalet medlemskap i dessa föreningar är ca 430 000. Antalet stiftelser och stödjande föreningar som betalar fast avgift om 1 500 kr/år uppgår till 110 stycken. Antalet medlemmar i stödjande föreningar är okänt. SHF har också ett antal enskilda medlemmar.

En sammanvägning ger totalt **2 044** anslutna föreningar/organisationer och en uppskattning om cirka **450 000** medlemskap..

Hedersmedlemmar

Karl-Eric Axenström, Örnsköldsvik; Margareta Biörnstad, Stockholm, Sture Bäckström, Robertsfors; Alf Carlsson, Nässjö; Mats Fack, Järvsö; Göran Furuland, Norrtälje; Stina Gustavsson, Töreboda; Berit Hange-Persson, Lundsbrunn; Ingemar Mundebo, Lidingö; Lars Pettersson, Nyköping; Jan-Eric Rosenqvist, Katrineholm; Josef Rydén, Nässjö; Ulla Värmnäs, Stockholm; Åke Werdenfels, Sölvesborg och Karin Öman, Karlskoga.

Styrelse

Birger Svanström, ordförande, Ruda
Ingela Broström, 1:e vice ordförande, Gävle
Kjell Gustafsson, Norra Åreda, Växjö
Christina Hollsten, Fellingsbro
Lars Israelsson, 2:e vice ordförande, Porjus
Sven Jensen, Broby
Margareta Johansson, Indal
Gunnar Malm, Uddevalla
Bo Nilsson, Bjurholm
Hans-Erik Qvarnström, Väröbacka
Sture Wärlinder, Norrtälje

Riksstämman

Årets stämman hölls i Sundsvall 24–25 maj. Medelpads Hembygdsförbund stod som värd. Invigningstalare var landshövding Bo Källstrand och ordförande i Medelpads Hembygdsförbund Margareta Johansson. Temat för tre av seminarierna var skogen: *Behöver Sverige en ny skogs- politik – debatt, Skogsbruk för många värden och Vi vet vart stigarna går*. Rubriken på ett fjärde seminarium var *Kan en bulle kosta mer än 10 kronor?*

SHF:s plakett för rik gärning i hembygdsvårdens tjänst gick till:

Anna-Kerstin Ahlberg, Halländska hembygdsrörelsen.
Lars-Olof Hansson, Bohusläns Hembygdsförbund.
Eva Bergström Hyenström, Västergötlands Hembygdsförbund (postumt).
Thore Mattsson, Medelpads Hembygdsförbund.

Valberedning 2013-2014

Stig Hedlund, Uppland (sammankallande).
Kristina Backe, Skåne.
Anna-Lisa Häggström, Norrbotten.
Mona Lorentzson, Västergötland.
Conny Sandberg, Örebro.

Revisorer

Håkan Andersson, auktoriserad revisor.
Per Nilsson, auktoriserad revisorsersättare.
Nils Westling, förtroendevald, ordinarie.
Lars Lingsell, förtroendevald, ersättare.

Representation

Alma Folkhögskola, styrelsen	Jan Nordwall
Folkrorelsernas Arkivförbund	Peter Olausson
Hela Sverige ska leva	Birger Svanström
Ideell Kulturallians	Jan Nordwall
Kulturmiljöpedagogiskt centrum	Birger Svanström, Christina Hollsten
Länsmuseernas samarbetsråd	Conny Sandberg, Birger Svanström
Nordiska Hembygdsförbundet	Lars Israelsson, Bo Nilsson
Rikskommittén Sveriges Nationaldag	Hans-Erik Qvarnström

Övervakningskommittén för Landsbygdsprogrammet	Birger Svanström, Jan Nordwall
ENNHO	Jan Nordwall
Hantverkslaboratoriet	Viktoria Hallberg
NAMSA, Naturhistoriska museers samarbetsorganisation	Viktoria Hallberg
Nationella sektorsrådet för skogliga frågor	Viktoria Hallberg
Swedish Council of America	Peter Olausson, Birger Svanström

Arbetsgrupper och råd

Råd för arkiv- och digitaliseringsfrågor: Peter Olausson, Peter Wal-lenskog, Ann Pettersson, Charlotte Börjesson, Sture Wärlinder (SHF:s styrelse) samt Jan Nordwall och Olov Norin, kansliet.

Kulturmiljövårdsråd: Heidi Vassi, länsstyrelsen Kronoberg, Bengt Bengtsson, Halländska hembygdsrådet, Ingela Broström, styrelsen, Anna-Karin Ericsson, Stockholms stadsmuseum, Linda Lindblad, Hantverkslaboratoriet, Göteborgs Universitet, och Jan Nordwall, kansliet.

Landskapsråd: Kjell Gustafsson, SHF:s styrelse, Sven Jensén, SHF:s styrelse, Jan-Eric Rosenqvist, Södermanland, Brith Fäldt, Norrbotten, Ewa Bergdahl, sakkunnig och Viktoria Hallberg, kansliet. Referensgruppen: Magnus Martinsson

Försäkringsråd: Margareta Johansson, SHF:s styrelse och ordförande i rådet, Tage Brolin, Västergötland, Ingegärd Hagelin, Skåne, Östen Jannert, Kalmar och Ann Österberg, Västmanland.

100-årsgrupp: Christina Hollsten, Lars Israelsson och Hans-Erik Qvarnström. Gruppen har haft ett flertal möten och täta kontakter under året för att ta fram ett förslag till jubileumsfirande 2016. En enkät gick ut till alla föreningar och regionala förbund som gav en mängd spännande förslag.

Arbetsgrupp för Översyn av stämman med mera: Ingrid Johansson, Norrbotten, Margareta Johansson, SHF:s styrelse, Jan-Eric Rosenqvist, Södermanland och Olov Norin, SHF:s kansli.

Konferenser

Hedersmedlemmar: I augusti på SHF:s kansli.

Träff för nya ordföranden i regionala förbund: I september på SHF:s kansli.

Ordförandeträffar: I februari hölls möten i Växjö, Örebro och Gävle.
Höstmöten: SHF arrangerade i samarbete med Vuxenskolan utbildning i föreningsutveckling. Mötena hölls i Örebro, Växjö och Uppsala under oktober och november. De regionala förbunden kunde delta med två representanter.

Försäkringskonferens: I Mariestad i februari.

Konsulentmöten: I februari i Mariestad i samband med försäkringskonferensen samt i oktober i Stockholm.

Redaktörskurs: I oktober på SHF:s kansli.

Medlemservice

Hemsida: Alla medlemsföreningar kan kostnadsfritt använda hembygd.se för egna hemsidor. Omkring 1 000 föreningar har öppnat sidor i hembygdsportalen. Kansliet har gett råd och stöd till självhjälp.

Bygdeband: I medlemsavgiften ingår även tillgång till SHF:s lokalhistoriska databas Bygdeband. Drygt 400 föreningar använder tjänsten. SHF står för support och information.

Bygd och Natur: Tidskriften utkommer med fyra nummer per år. Upplagen är cirka 13 000 ex. Varje förening har rätt till fem kostnadsfria prenumerationer och kan teckna ytterligare för 100 kr/år.

Rådgivning: Kansliet har under året svarat för rådgivning till hembygdsföreningar. Vanligt förekommande frågor är frågor om stadgar, årsmöte och styrelseformer. Mer komplicerade frågor har hänskjutits till SHF:s juridiska rådgivare Sture Holmbergh. Rådgivning ges också inom en mängd andra ämnesområden relaterade till arbetet med kulturarvet och engagerar flertalet anställda vid SHF:s kansli.

Studiematerial: Studiematerialet *Att levandegöra kulturarvet* presenterades under året. Skriften togs fram i samarbete med Kalmar läns museum och finansierades med medel från Hus med historia.

Hembygdsförsäkringen: Alla SHF:s medlemsföreningar omfattas av grundförsäkringen. Försäkringsgivare är sedan 2005 Länsförsäkringar Halland. Det praktiska arbetet utförs av försäkringskansliet i Varberg. Försäkringskonferensen hölls i Mariestad. Under året fortsatte kampanjen *Så skyddar vi kulturarvet* där 500 tkr är avsatta i bidrag till skadeförebyggande åtgärder i hembygdsgrändarna.

Upphovsrättsavtal: SHF har ett centralt avtal med STIM som reglerar ersättning för framförande av musikaliska verk på hembygdsföreningar anslutna till SHF. SHF har även ett centralt avtal med SAMI och IFPI som reglerar ersättningar för offentligt framförande av ljudåtergivningar inom ramen för verksamhet bedriven av hembygdsföreningar, anslutna till SHF.

Uppföljning av motioner

1. Hembygdsrörelsens symbol (stämman 2012)

Enligt stämmobeslut ska SHF ange fem centrala idéer för vår symbol med trädet, hjärtat och H. Kansliet har hört sig för och fått information att trädet ska beskrivas som att SHF är stammen, grenarna de regionala förbunden och bladen föreningarna. Styrelsen ser helst att motionsbeslutet därmed kan anses vara uppfyllt. Det bör i övrigt vara upp till var och en att tolka logotypens olika delar. Det väsentliga är att den används som igenkänning för den sammanhållna hembygdsrörelsen.

2. Bevakning av kulturhistoriska värden i kyrkomiljöer (stämman 2012)

Frågan har enligt beslut lämnats till SHF:s kulturmiljövårdsråd. Rådet har diskuterat vägledande och goda exempel som ska kunna föras ut till hembygdsföreningarna via hemsidan.

3.Handledning av inventering av torp och gårdar (stämman 2012)

Kansliet har gett i uppdrag till två välrenommerade författare på området att sammanställa en studiehandledning i tid till stämman 2014.

4. Förvaring av gamla vapen (stämman 2012)

Kansliet har varit i kontakt med Justitiedepartementet samt konsulterat SHF:s juridiske rådgivare. Enligt svaret kan gamla vapen som gamla mynningsladdare, pistoler och bössor, hanteras av föreningarna förutsatt att de är obrukbara. Modernare vapen som laddas med patroner o.dyl. ska vara inlåsta i säkerhetsskåp. SHF:s kansli kan ge ytterligare information.

5. Nutidsdokumentation (stämman 2012)

SHF genomför ett seminarium under stämman 2014 på temat. Avsikten är att i tid före stämman 2015 kunna presentera en handledning samt utveckla information på hemsidan.

6. Riksstämman vartannat år (stämman 2013)

En arbetsgrupp bestående av Margareta Johansson, Ingrid Johansson och Jan-Eric Rosenqvist har tillsatts. Gruppen delredovisar sitt arbete på stämman 2014. Förslag ska föreläggas stämman 2015.

7. Rädda det svenska kulturlandskapet (stämman 2013)

Motionen manade till ökad aktivitet från SHF:s sida i frågor som har med kulturlandskapet och dess förändring att göra. SHF uppfyller detta genom att driva på arbetet med landskapskonventionen och planerar för ett höstmöte med detta tema 9–11 oktober 2014.

8. Förstärk arbetet med kulturmiljöfrågorna (stämman 2013)

Styrelsen har beslutat om investeringar i verksamheten som öppnar för förstärkning av arbetet med kulturmiljövårdsfrågor genom inrättande av en fast tjänst under 2014.

9. Hembygdsrörelsen och landsbygden (stämman 2013)

SHF öppnar under 2014 ett 90-konto för insamling av medel till stöd för det svenska kulturarvsarbetet. Enligt investeringsbeslut ska SHF under 2014 satsa på marknadsföring i syfte att skapa sponsring av valda delar av verksamheten.

10. Om skogsbruket (stämman 2013)

SHF har i enlighet med motionsbeslutet fortsatt att föra fram betydelsen av information, utbildning och frivillig avsättning i skogsbruket, i kontakter med ansvariga myndigheter.

Stockholm 7 april 2014

Sveriges Hembygdsförbunds styrelse

Birger Svanström, förbundsordförande

Ingela Broström, 1:e vice förbundsordförande

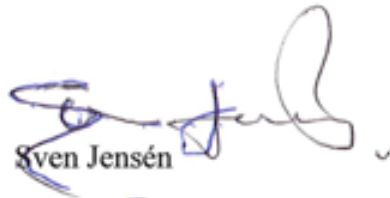
Lars Israelsson, 2:e vice förbundsordförande

Kjell Gustafsson

Christina Hollsten

Sven Jensén

Margareta Johansson

Gunnar Malm

Bo Nilsson

Hans-Erik Qvarnström

Sture Wärlinder

Jan Nordwall, generalsekreterare

Till årsstämman i Sveriges Hembygdsförbund
Org. nr. 802006-2181

Granskningsrapport för år 2013

Jag, utsedd förtroendevald revisor, har granskat Sveriges Hembygdsförbunds verksamhet.

Styrelse och generalsekreteraren svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande stadgar och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Förtroendevald revisors ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivs i enlighet med fastställt uppdrag.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att jag planerat och genomfört granskningen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att redovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Jag har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i hembygdsförbundet.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge mig rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag har även följt och tagit del av den auktoriserade revisorns granskning och revisionsberättelse och, som framgår av denna, instämmer i dess slutsatser och bedömningar.

Jag bedömer att förbundets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

2014-04-17

Nils Westling
Förtroendevald revisor

Årsredovisning 2013

Förvaltningsberättelse

Ekonomi

SHF:s organisationsbidrag ökade något 2013. Intäkter från medlemsavgifter blev också högre än budgeterat, främst genom förbättrad fakturering. EU:s revision av det tidigare avslutade projektet *Cult-rural* medförde dock en nettokostnad på cirka 213 tkr för återbetalning av medel till EU, oräknat lönekostnader för omfattande arbete med revisionen. SHF har även haft extra kostnader för *Hus med historia* på cirka 51 tkr. Årets budget för basverksamheten har trots dessa extrakostnader för projekt inte överskridits med mer än cirka 100 tkr.

Kulturrådet beviljade fortsatt stöd för två projekt: konstprojektet ÄGD samt fortsättningen på Kulturarvet och toleransen. SHF fick också två helt nya bidrag under året: 200 tkr från Svenskt Friluftsliv samt 136 tkr från EU:s utbytesprogram (avsett för 2014).

SHF samarbetar med Nordea om diskretionär förvaltning av långsiktiga placeringar av likvida medel. Till grund ligger en placeringspolicy med 85 procent räntebärande placeringar och 15 procent placering i svenska aktier. SHF:s jubileumsfond, som inrättats genom avtal med Länsförsäkringar Halland, förvaltas av Länsförsäkringar Bank. Utvecklingen av kapitalet är positiv.

Administration och service

SHF har upphandlat nya tjänster för redovisning i syfte att förstärka verksamheten. Inriktningen på insamling och sponsring har haft betydelse för beslutet.

Övertagandet av Bygdeband ger fortsatt höga kostnader för förvaltning, support och administration av olika IT-tjänster. SHF eftersträvar licensfria lösningar med många användare för att minska risken för höga utvecklingskostnader. SHF har även vidtagit åtgärder för att förbättra medlemsrapportering och avisering av avgifter. Investeringen i ett nytt medlemsregister har avbrutits till förmån för ett färdigutvecklat system till lägre kostnad och med ökad säkerhet. I syfte att förbättra informationen och långsiktigt minska kostnader för vanliga brevutskick har ett digitalt nyhetsbrev införts. Även hemsidan har förbättrats avseende medlemsinformation. Insatserna har möjliggjorts genom att kansliet förstärkts med en kommunikatörstjänst. Tjänsten har utöver arbete med information och kommunikation också ett samordningsansvar för Bygdeband.

Personal

Kansliet har 2013 haft åtta fasta tjänster, varav två deltidstjänster. Därutöver har kansliet haft sammanlagt fem tidsbegränsade anställningar.

Fast anställd personal i basverksamhet

Jan Nordwall, generalsekreterare

Marianne Grop, sekreterare

Gunnar Häger, konsulent

Viktoria Hallberg, konsulent
Yvonne Nenander, redaktör
Anna Tiles, webbadministratör
Birgit Törnqvist, kanslist
Sabina Östborg Larsson, kanslist

Personal med tidsbegränsad anställning

Maja Flygt, projektledare Hus med historia (t o m jan 2013).
Maria Paulsson, projektledare förstudie regional samverkan (t o m feb 2013).
Edna Eriksson, projektledare Kulturarvet och toleransen (t o m dec 2013).
Olov Norin, kommunikatör (fast anställd från 1 jan 2014).
Jan Eurenus, support för Bygdeband (aug 2013 t o m jan 2014).

Dessutom har Henrik Axiö arbetat som timanställd med att sammanställa uppgifter för revisionen av *Cult-rural* samt med SHF:s statistik. SHF är ansluten till IDEA, arbetsgivarförbund för ideella organisationer, och tillämpar kollektivavtal. Styrelsen tog under året beslut att delegera till generalsekreteraren att fatta beslut om fasta tjänster.

Förstärkning av ekonomin öppnar för investeringar

Riksstämmans beslut att höja medlemsavgiften till SHF från 8 kronor till 13 kronor per medlem i de anslutna föreningarna öppnar för investeringar för ökad medlemsnytta. Styrelsen avser att använda en del av SHF:s egna kapital för att i god tid före avgiftshöjningen 2015 förstärka basverksamheten. Styrelsen har beslutat att Bygdeband ska vara en medlemsförmån utan extra avgifter samt att databasen ska moderniseras för att nå fler människor och förbättra våra möjligheter för företags-sponsring och offentliga bidrag. Beslut har också tagits om att förstärka kansliet med en tjänst som verksamhetsutvecklare för kulturmiljövård.

Styrelsen har sökt andra alternativ till finansiering för att minska det relativa beroendet av statsbidrag. I början av året gjordes en utredning om insamling och sponsring som visade på goda möjligheter till sådan verksamhet. Ett förslag var att öppna 90-konto för insamling från privatpersoner. Ett annat förslag var att etablera kontakt med utvalda företag för att undersöka intresset att sponsra delar av verksamheten. Styrelsen är positiv till förslagen. Ökade aktiviteter med PR och opinionsbildning är centralt och styrelsen tog under året beslut om en investeringsram på 1 miljon kronor av eget kapital för att utveckla PR-arbetet och stärka varumärket under 2014.

Verksamheten kommer att expandera de närmaste åren. Ekonomin ger utrymme för ökade aktiviteter inom organisationen samt utveckling av SHF:s medlemservice. Styrelsen räknar också med höga kostnader för att genomföra hundraårsjubileets aktiviteter. SHF kommer att söka extra stöd för jubileet, men styrelsen avser också att använda medel ur eget kapital.

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att årets resultat -301 305 kr överförs i ny räkning.

Årsredovisning

Resultaträkning	Not	1301-1312	1201-1212
INTÄKTER			
Medlemsavgifter		3 230 833	2 990 444
Försäljning och medlemsservice		385 190	319 762
Hembygdsförsäkring		450 000	450 000
Verksamhetsanslag		3 044 000	3 000 000
Projektanslag	9	0	2 132 290
Övriga rörelseintäkter	1	692 614	982 189
SUMMA INTÄKTER		7 802 637	9 874 685
KOSTNADER			
Information och medlemsservice	2	-1 243 072	-988 919
Administration	3	-1 397 785	-1 736 547
Förvaltning	4,5	-1 315 294	-1 121 889
Personalkostnader	6	-3 904 994	-3 856 366
Projektkostnader		-324 350	-2 246 619
SUMMA KOSTNADER		-8 185 495	-9 950 340
Resultat före finansiella poster		-382 858	-75 655
Utdelning		73 521	63 693
Ränteintäkter		8 174	11 828
Räntekostnader		-142	-884
Summa resultat från finansiella poster		81 553	74 637
Resultat efter finansiella poster		-301 305	-1 018
Årets resultat		-301 305	-1 018

Balansräkning	Not	131231	121231
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier		1	1
Finansiella anläggningstillgångar			
Övriga långfristiga fordringar	7	3 000 000	3 000 000
Summa anläggningstillgångar		3 000 001	3 000 001
Omsättningstillgångar			
Varulager med mera			
Böcker och medlemsmaterial		1	1
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		278 354	174 321
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		416 432	472 121
		694 786	646 442
Kortfristiga placeringar			
Värdepappersinnehav	7	5 477 688	5 403 217
Kassa och bank		432 682	898 224
Summa omsättningstillgångar		6 605 157	6 947 883
SUMMA TILLGÅNGAR		9 605 158	9 947 884
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	8		
Bundet eget kapital			
Fonderade medel		766 350	766 350
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		2 686 456	2 687 474
Årets resultat		-301 305	-1 018
		2 385 151	2 686 456
Summa eget kapital		3 151 501	3 452 806

Balansräkning forts.	Not	131231	121231
Avsättningar			
Reserveringar	9	934 875	912 069
Jubileumsfond		3 000 000	3 000 000
		3 934 875	3 912 069
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		144 870	169 167
Övriga skulder	10	1 649 576	1 626 767
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	724 337	787 075
Summa kortfristiga skulder		2 518 783	2 583 009
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		9 605 158	9 947 884
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Fordringar har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärdet där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Under året har Hembygdsförsäkringen, som ingår i SHF:s totala verksamhet särredovisats i bilaga till årsredovisningen. Det egna kapitalet, Försäkringsfonden uppgår till 3 055 tkr.

Noter	131231	121231
1. Övriga rörelseintäkter		
Bidrag och ersättning för personal	589 473	704 556
Hysesintäkter	113 800	131 800
Övriga intäkter	-10 659	145 833
	692 614	982 189
2. Information och medlemservice		
Bygd och Natur, tidskriften	459 665	366 072
Information och medlemservice	348 313	344 322
Medlemsavgifter	113 308	110 105
Bygdeband	126 537	
Övriga informationskostnader	195 249	168 420
	1 243 072	988 919
3. Administration		
Hyeskostnader	614 612	591 185
Kontorsmaterial	46 877	37 520
Telekommunikation	42 437	55 305
Postbefodran	128 744	130 835
It-tjänster	346 939	673 510
Övriga administrationskostnader	218 176	248 192
	1 397 785	1 736 547
4. Förvaltning		
Styrelsekostnader	226 519	261 229
Resekostnader	369 725	277 790
Riksstämman	249 370	270 242
Förtroenderåd och arbetsgrupper	209 002	108 585
Redovisningstjänster och revision	202 142	177 536
Övriga förvaltningskostnader	58 536	26 507
	1 315 294	1 121 889
5. Arvode och kostnadsersättning		
Revisionsuppdrag	70 765	47 500
<p>Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning och bokföring samt styrelsens och generalsekreterarens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på föreningens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.</p>		
6. Anställda och personalkostnader		
Medeltalet anställda		
Kvinnor	6	6
Män	3	3
	9	9

<i>Löner, ersättningar och andra kostnader</i>		
Löner och ersättning till generalsekreterare	579 192	552 600
Löner och ersättning till övriga anställda	2 238 942	2 338 400
Löner och ersättning till projektanställda	0	26 635
Pensionskostnader till generalsekreterare	34 700	55 000
Pensionskostnader till anställda	86 777	102 615
Övriga sociala kostnader	874 892	825 480
Förändring semesterlöneskuld	-41 304	-181 754
Övriga personalkostnader	131 795	137 390
	3 904 994	3 856 366

7. Placeringar	Bokfört värde	Marknadsvärde
<i>Övriga långfristiga fordringar</i>		
Länsförsäkringar Bank, Jubileumsfond	3 000 000	3 188 835
<i>Kortfristiga placeringar</i>		
GodFond	375 043	524 269
Nordea kapitalförvaltning	5 102 645	5 467 178
	5 477 688	5 991 447

8. Förändring eget kapital	Fonderade medel	Balanserat resultat	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	766 350	2 687 474	-1 018
Disposition av föregående års resultat		-1 018	1 018
Årets resultat			-301 305
Belopp vid årets utgång	766 350	2 686 456	-301 305

9. Reserveringar/ projektanslag	Reservering	Projektanslag	Reservering
	121231		131231
Hus med Historia	65 620	0	0
Kulturarv och toleransen	157 710	429 500	45 061
Förstudie Maria Paulsson	58 667	0	0
Konstnärsprojekt ÄGD	0	187 500	43 495
Ung ambassadör	0	200 000	115 587
Grundtvig EU-projekt		120 076	120 076
Egna reserveringar			
Informationskostnader	220 072		200 656
Hembygdsportal	210 000		210 000
Verksamhetsprojekt, statistiken	200 000		200 000
	912 069	937 076	934 875

10. Övriga skulder

Arbetsgivaravgifter, avdragen källskatt	200 867	261 916
Hembygdsförsäkringen	1 448 709	1 364 851
	<hr/>	<hr/>
	1 649 576	1 626 767

11. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Personalrelaterade kostnader	540 637	624 031
Övriga upplupna kostnader	183 700	163 044
	<hr/>	<hr/>
	724 337	787 075

Hembygdsförsäkringen

Resultaträkning	Not	1301-1312	1201-1212
INTÄKTER			
Försäkringspremier		5 601 746	5 319 340
Grundförsäkring		395 000	395 000
Provisioner Länsförsäkringar		813 644	772 605
Ersättning skadeförebyggande åtgärder		250 000	250 000
Övriga intäkter	1	91 140	420 655
SUMMA INTÄKTER		7 151 530	7 157 600
KOSTNADER			
Premiekostnader Länsförsäkringar		-5 707 649	-5 415 767
Skadeförebyggande åtgärder		-170 903	-61 324
Föreningsförsäkringar Halland		-813 644	-772 605
Administrationskostnader	2	-515 096	-472 221
Förvaltningskostnader	3	-138 707	-292 868
SUMMA KOSTNADER		-7 345 999	-7 014 785
Resultat från finansiella poster			
Utdelning		14 029	13 368
Ränteintäkter		16 185	31 785
Summa resultat från finansiella poster		30 214	45 153
Resultat efter finansiella poster		-164 255	187 968
Årets resultat		-164 255	187 968

Balansräkning	Not	131231	121231
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga placeringar			
Värdepappersinnehav	4	807 855	793 826
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar	5	1 448 709	1 364 852
Kassa och bank		2 063 938	2 201 058
Summa omsättningstillgångar		4 320 502	4 359 736
SUMMA TILLGÅNGAR		4 320 502	4 359 736
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital			
Försäkringsfonden		3 219 067	3 031 099
Årets resultat		-164 255	187 968
Summa eget kapital		3 054 812	3 219 067
Kortfristiga skulder			
Premiekostnader slutbetalning		34 092	51 743
Förutbetalda premieintäkter		1 231 598	1 088 926
Summa kortfristiga skulder		1 265 690	1 140 669
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 320 502	4 359 736
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Noter	131231	121231
1. Övriga intäkter		
Vinstdelning	41 140	370 655
Marknadsföringsbidrag	50 000	50 000
	91 140	420 655
2. Administrationskostnader		
SHF administrationskostnader	350 000	350 000
Datakostnader, hembygdsportal	101 313	110 500
Marknadsföringskostnader	0	11 346
Övriga kostnader	63 783	375
	515 096	472 221
3. Förvaltningkostnader		
Försäkringsråd/konferens, resekostnader	138 707	221 778
Redovisningskostnader	0	14 438
Övriga kostnader	0	56 652
	138 707	292 868
4. Placeringar	Bokfört värde	Marknadsvärde
Kortfristiga placeringar		
GodFond	262 698	302 281
Nordea kapitalförvaltning	545 157	554 898
	807 855	857 179
5. Övriga fordringar		
Sveriges Hembygdsförbund	1 448 709	1 364 852

Stockholm 7 april 2014

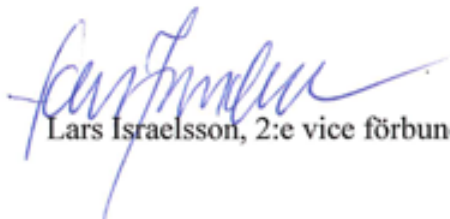
Sveriges Hembygdsförbunds styrelse

Birger Svanström, förbundsordförande

Ingela Broström, 1:e vice förbundsordförande

Lars Israelsson, 2:e vice förbundsordförande

Kjell Gustafsson

Christina Hollsten

Sven Jensen

Margareta Johansson

Gunnar Malm

Bo Nilsson

Hans-Erik Qvarnström

Sture Wärlinder

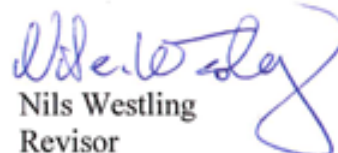

Jan Nordwall, generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har avgivits den 7/4-2014

Håkan Andersson
Auktoriserad revisor

Nils Westling
Revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Sveriges Hembygdsförbund
Org.nr 802006-2181

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sveriges Hembygdsförbund för räkenskapsåret 2013.

Styrelsens och generalsekreterares ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och generalsekreteraren bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisor väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 2013-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även reviderat styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Sveriges Hembygdsförbund för räkenskapsåret 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen enligt föreningens stadgar för föreningar.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren är ersättningsskyldig mot föreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren på annat sätt har handlat i strid med årsredovisningslagen eller föreningens stadgar.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter och generalsekreterare ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 7 april 2014

Håkan Andersson
Auktoriserad revisor

Nils Westling
Förtroendevald revisor

SVERIGES
HEMBYGDSFÖRBUND